

Interview met Femke van den Bergh

door Henk Jansen

“De bas staat nog dichterbij mij”

Op 29 oktober sprak Henk Jansen met de jonge basklarinetist Femke van den Bergh in de Harmonie in Leeuwarden.

Standaardvraag, maar waar en wanneer ben je begonnen?

Ik ben met klarinet begonnen inderdaad. Eerst nog een esklarinet omdat ik van die kleine handen had, want ik was pas zeven. Dat was in Almere waar ik ben opgegroeid. Ik kwam erop uit na een AMV-cursus. Als afsluiting van deze meerjarige cursus was er een snuffeldag, waar alle muziekinstrumenten werden gepresenteerd door de docenten van de muziekschool. In eerste instantie ging ik voor piano en harp, maar dat was na het proberen snel van de baan, haha. En toen als laatste van de dag was daar de klarinet, bij de eerste noot wist ik: dit is mijn instrument. Daarna ben ik bij saxofonist/klarinetist Bertjan Schuringa lessen gaan volgen op esklarinet. Ik wist altijd al dat ik muzikant wilde worden. Vanaf dat ik begon te spelen wist ik: hier wil ik iets mee.

Had Almere toen nog een muziekschool?

Jazeker! Later volgde ik namelijk in Almere Stad op de muziekschool – CKV Almere – klarinetlessen bij Karin van Buchem en ging ik meespelen in het Almeers Jeugd Symfonie Orkest (AJSO). Ik ben in het begin naar Weesp gegaan, waar ik in de harmonie kon meedoen.

Toen speelde je wel op een besklarinet?

Ja, ik denk dat ik nog kort op de esklarinet gespeeld heb en toen ben ik al snel overgestapt op de bes. Ik heb ook veel met Huis-muziekprojecten meegedaan en met wereldmuziekensembles, omdat ik daar dan veel kon samenspelen.

Had je toen ook al bepaalde muzikale idolen?

Nee, niet echt. Ik luisterde voornamelijk veel naar wereldmuziek. Ik hoorde op een gegeven moment de band Coppelius, een metalband met klarinet. Die vond ik wel heel cool.

Wat is dat voor een band?

Ze komen uit Duitsland en hebben als bezetting twee klarinetten, zang, cello, contrabas en drums.

Die klarinetten worden flink versterkt neem ik aan?

Jazeker, met heel veel effecten en zo waardoor ze echt in de hoek van Metallica zitten.

En hoe ging het verder op de middelbare school?

De eerste jaren van de middelbare school kwam ik erachter dat je dus naar het conservatorium moet gaan om echt van muziek je beroep te maken. Toen ben ik uiteindelijk in Utrecht terechtgekomen bij Academie Muzikaal Talent, waar ik lessen heb gehad van Céleste Zewald.

En wanneer ben je dan met de basklarinet begonnen?

Dat was pas aan het einde van mijn bachelor. In mijn bachelor kwam ik bij toeval op de basklarinet terecht. Toen besepte ik dat de bas nog dicht bij mij staat. Ik heb mijn hele bachelor in Den Haag klarinet gestudeerd. In Groningen ben ik verder gegaan bij Fie Schouten voor mijn master basklarinet. In Den Haag had ik les van Rick Huls en voor basklarinet van Erik van Deuren.

Wat was tot dan toe het leukste wat je muzikaal deed?

In het algemeen vind ik eigenlijk alles leuk, van klassieke muziek en jazz tot improvisatie en wereldmuziek, waardoor ik eigenlijk ontzettend veel heb mogen doen en dus echt niet kan kiezen, haha. Maar bovenal vind ik het samenwerken het mooiste van het vak als musicus, samen iets nieuws creëren en dat delen met anderen. Ik heb veel met andere componisten gewerkt en ook met andere kunst disciplines. Al in mijn bachelor werd duidelijk dat ik dat wilde.

Had je in Groningen ook nog les van andere leraren?

Voornamelijk van Fie en ik heb er nog een masterclass met Evan Ziporyn gedaan.

Nu heb je drie kleine ensembles, waaronder Clarimba toch?

Ja, inderdaad. Clarimba is met marimbaspeler Samuel Gonzalez en we spelen vooral lichte klassieke muziek (zie afbeelding hieronder). We zoeken ook wel wat het spektakel op. Of er komt een extra instrument bij. Hij komt van Gran Canaria. We hebben onder andere op de Jazz Fiets Tour en Festival *Terug naar het begin* gespeeld. Een ander ensemble is Insolitum, met trombonist Giordano Mor (zie afbeelding op pagina 8).

Clarimba: met marimbaspeler Samuel Gonzalez

Daarvoor moet je alle stukken zelf arrangeren?

Ja, we hebben inderdaad veel gearrangeerd, maar ook met studenten compositie gewerkt. We gaven anderhalf jaar geleden bij het Grachtenfestival een concert waarbij we alleen maar stukken speelden die speciaal voor deze bezetting waren gecomponeerd.

Stelt dit ensemble andere eisen?

Ja, ik denk het wel. Met de marimba heb je natuurlijk altijd wel de mogelijkheid om akkoorden te spelen en met trombone is het veel opener. Met Clarimba kunnen we buiten spelen, maar met Insolitum kan dat eigenlijk niet.

En je derde ensemble, Kazemi | vandenBergh?

Daarmee spelen we eigenlijk voornamelijk improvisaties in combinatie met arrangementen van vooral traditionele muziek. Homayoon Kazemi komt uit Iran en bespeelt de setar (een driesnarige Iraanse Perzisch instrument, HJ), wat bij de improvisaties een mooie mix van Europese en Perzische invloeden geeft (zie afbeelding op pagina 9).

Hoe hebben jullie elkaar ontmoet?

Ik speelde een paar jaar geleden op zijn bachelor compositie-eindexamen en daarna bleven we in contact. Aangezien de Perzische invloeden zo mooi hoorbaar zijn in zijn composities, heb ik hem in 2023 gevraagd om een stuk voor mijn master eindexamen te componeren, wat resulteerde in een prachtig audiovisueel stuk! En daarna in verdere samenwerkingen.

Met al die groepen speel je ook in verschillende circuits neem ik aan? Ben je veel bezig met het regelen van optredens?

Je moet er eigenlijk continu mee bezig zijn.

Ik zag op je website ook een solo-optreden in de gevangenis. Waar was dat?

In de voormalige gevangenis in Veenhuizen, ik speelde daar op het Festival Veenhuizen. Ik had drie solostukken: van Homayoon Kazemi, Kaat van Haverbeeke en van Kristain Rasmussen. Daarvoor had ik een kleine 'call for scores' uitgezet en toen heb ik een aantal composities ontvangen van jonge componisten met als inspiratiebron: de gevangenis. Die stukken gingen dan ook in première in de gevangenis.

Je gebruikte daar de dubbeltoonteknik, sprezzatura. Heb je de moderne technieken bij Fie Schouten gestudeerd?

Ja, die heb ik inderdaad in die jaren allemaal geleerd. Waar ik nu heel erg mee bezig ben, is om meer met loops te werken. Ik zou graag een soloprogramma maken of een programma met een kleine ritmesectie. Wat me ook weer doet denken aan de band Coppelius.

Kom je daar een beetje aan toe om dat soort projecten op te zetten?

Ik merk dat ik er nu aan toe ben om die ruimte te zoeken. Maar het punt is dat ik van alles leuk vind en dan van project naar project ga en dan soms aan mezelf voorbijloop, haha. Maar ik zou wel heel graag die tijd willen hebben!

Ik las ook op de website dat je veel sociale activiteiten ontplooit. De stichting MIMIC bijvoorbeeld.

MIMIC doet voornamelijk muziekprojecten in de zorg. Ik heb daarmee al in ziekenhuizen en revalidatiecentra gespeeld. Je gaat met een aantal muzikanten naar een afdeling en maakt daar dan een week lang muziek. Het is geen therapie of verplichting, dus alleen als men dat wil. Er kunnen ook verzoeken ingediend worden, omdat je elke dag komt. Het is meestal met drie musici. En er is een tussenpersoon die de kamer binnengaat en kijkt of het goed is dat we weer langskomen, waardoor het heel persoonlijk wordt en je er echt voor iemand kan zijn.

Hoe ben je met hen in contact gekomen?

Eigenlijk via de studie, met het keuzevak Muziek en zorg.

Levert je dat veel werk op?

Best veel. Het is nu wel even iets minder omdat zij een beetje aan het heroriënteren zijn. Het was eerst gekoppeld aan het conservatorium. Er werd een tijd lang onderzoek gedaan naar de invloed van muziek op de gezondheid en dat is nu grotendeels afgerond.

Maar met Embrace heb ik wel veel werk. Zij ontwikkelen theaterstukken, zoals waarvoor ik nu in Leeuwarden ben. En morgen ben ik hier alweer voor een project in Trynwalden, in de buurt van Leeuwarden, waar we elke week een sessie hebben gedurende tien weken.

Wat doe je hier vandaag dan precies?

Het heet *Kijk naar mij*. De regisseur is Mees van den Bergh, geen familie. De voorstelling wordt gemaakt met de deelnemers. Er wordt vier avonden geïmproviseerd met de deelnemers en dan worden er op vier zaterdagen scènes gemaakt. De deelnemers zijn mensen met een fysieke of verstandelijke beperking en deze keer hebben we als team drie professionele muzikanten en een professionele danseres.

Hoe zou je de muziek omschrijven?

Het is voornamelijk improvisatie en we hebben één liedje dat een deelnemer graag wilde zingen. We hebben nu gitaar, sarangi (*Indiaas snaarinstrument, HJ*), basklarinet en ook nog een deelnemer op steelgitaar.

Hoeveel projecten heb je al met Embrace gedaan?

Veel! We hebben onder andere met dak- en thuislozen gewerkt. En ook een keer met mensen met een criminele achtergrond.

Hoe onderscheid je nu je sociale activiteiten van je zorgactiviteiten?

Bij het sociale is het dat de mensen zelf naar zo'n project moeten komen en bij de andere activiteiten ga je naar een bepaalde zorginstelling toe om daar iets met muziek te doen.

Insolitus: met trombonist Giordano Mor

Ik wilde je nog vragen naar het stuk van Robert Eijserinkhuizen met muziek van Hildegard von Bingen dat op je website staat. Is dat de originele muziek van Hildegard von Bingen?

Het was volgens mij een gedicht en muziek van haar en hij heeft er meer stemmen bij gemaakt en een solopartij.

Ik herinner me ook je activiteiten die je ooit vanuit het conservatorium organiseerde in de Immanuelkerk in Groningen voor de zogenaamde pechgeneratie. Hoe is het daar nu mee?

Ja, dat was toen heel belangrijk en het gaf me een goed gevoel om dat samen te doen. Een hele generatie heeft een flinke schuld overgehouden aan hun studie vanwege beleid van de overheid en ik vond het mooi om daartegen te protesteren, maar er dan wel een positieve draai aan te geven.

Heeft dat nog gevolgen gehad toen, die concerten en publiciteit?

Ik denk wel dat het even in de lokale politiek werd besproken, maar het was vooral fijn voor de mensen die meespeelden en die zich gesteund voelden, denk ik.

Hoe denk je dat het nu is voor musici om te overleven?

Dat wisselt wel een beetje. Je gaat wel al snel piekeren. En de vraag waarom heb ik die keuze om musicus te worden gemaakt? Zeker in de niche van basklarinet, die nogal klein is, is het lastig. En zoals toen we over de ensembles praatten: als je niets zelf doet, dan komt er ook niet zoveel. Ik heb voor m'n gevoel wel wat geluk af en toe. Maar je moet verder veel vertrouwen hebben dat er steeds iets komt. Dat vind ik soms wel lastig. Omdat ik weinig symfonisch repertoire doe, heb ik daar weinig mogelijkheden qua een vaste baan. En sowieso is het natuurlijk intens lastig om een auditie te winnen.

KazemijvandenBergh: met Homayoon Kazemi op setar

Zou je het leuk vinden om een vaste plek in een orkest te hebben?

Ja, vind ik moeilijk. Ik weet natuurlijk niet hoe ik er over tien jaar over denk. Maar het is uiteindelijk muziek, dus ... je hebt dan wel vastigheid natuurlijk. Alleen is het dan één plek en hoe eng het ook is om zelfstandig te zijn, ik doe dat toch graag, want de variatie en het samenwerken met zoveel verschillende mensen maakt het zo leuk voor mij als musicus!

Stel morgen belt het NNO met een functie voor basklarinettist?

Tsja, er zijn niet zo veel functies natuurlijk ...

Of Calefax dan?

Haha, ja, dat zou ook nog kunnen. Zo'n ensemble zou denk ik beter bij mij passen dan een orkest. Dan kun je nog wellicht wat extra inbrengen en dat wordt ook van je verwacht, maar alsnog vind ik het misschien nog mooier om zelf iets helemaal nieuws op te zetten

Heb je ook leerlingen?

Wel in mijn studietijd, zowel in mijn bachelor als master. Maar nu niet. ik geef op dit moment vier dagen les op school. Dit zijn AMV-lessen en in de bovenbouw ook klarinet. De leerlingen – in Amsterdam en Woerden – krijgen dan een half uur les per week. Ik doe ook kindervoorstellingen. Zoals *Moppereend*, dat was een kindervoorstelling die we met Orkest Morgenstond gemaakt hadden, geïnspireerd op het gelijknamige boek. Ik was toen de Moppereend. We hadden allemaal arrangementen gemaakt. We waren met vier musici en werden door twee andere musici ondersteund, van wie een de regie deed. We maakten een tour langs allerlei scholen.

Te koop:

- Uit de nalatenschap van mijn echtgenoot – professioneel klarinettist – allerlei spullen voor het klarinetvak: veel blad-muziek, blokfluiten, waardevolle mondstukken, rieten etc. Meer informatie: tel. 0416-337943 of 06-13985033 te Waalwijk.

Wil je ook iets verkopen of ben je op zoek naar specifieke muziek of naar klarinetonderdelen? Zoek je medespelers?

Plaats ook een Nootje. Voor abonnees is dit altijd gratis (max. 50 woorden). Niet-abonnees betalen €4- per 5 woorden. Stuur je tekst naar: info@deklari.net.

Heb je ook op andere instrumenten gespeeld?

Niet heel veel. Wel heb ik behalve de basklarinet nog een bes-a-klarinet, esklarinet en een bassethoorn.

Heb je nog speciale dromen en wensen?

Ik hoop nog met heel veel mensen te mogen samenwerken, musici, maar ook andere kunstenaars! En uiteindelijk misschien wel een band met mijn 'eigen' muziek, waarin alle soorten muziek waarmee ik de afgelopen jaren in aanraking ben gekomen aan bod komt. En vooral nieuwe manieren zoeken om muziek te delen met anderen, van scholen tot de concertzaal, maar ook op wat ongewonere plekken.

Voel je je al een beetje thuis in Utrecht?

Ja, maar ik merk wel dat ik ook nog veel in het Noorden doe. Ik ben lid geworden van Het Muziekhuis, onderdeel van Tivoli Vredenburg. In Overvecht hebben ze een complex met een zaal en studio's. Het is een soort zwarte kubus.

En daar vind je wel geestverwanten?

Ja, steeds meer mensen sluiten zich aan. Er zijn ook veel jazzmusici lid van. Het is opgericht vanuit Jazz Utrecht. Hoe meer zielen, hoe beter, dus ik sta de komende tijd zeker open voor nog meer samenwerkingen om mijn muzikale werkveld te verbreden!

Meer info:

www.femkevandenbergh.nl

www.homayoonkazemi.nl

De band Coppelius: zie Spotify en YouTube

Femke is ook te horen in een podcast van de Concertzender en New Music Now, waarin ze wordt geïnterviewd door Aad van Nieuwkerk.

Op 15 februari 2026 speelt ze mee in het laatste concert van de vijfde editie van het Basklarinet Festijn in het Amsterdamse Orgelpark (zie rubriek Kort, pagina 4).